

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5823200870
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5823200870.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Dubcovej a členov senátu Mgr. Zuzany Štolcovej, JUDr. Jána Burika, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: N. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, so sídlom Námestie A. Bernoláka 381/4, 029 01 Námestovo, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky - D. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom G. XXX, zastúpenej právnou zástupkyňou JUDr. Martou Bojo Vevurkovou, advokátkou, so sídlom S. XXX/XX, J., a otca - Z. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom U. XXX, zastúpeného právnym zástupcom JUDr. Ferdinandom Klinovským, advokátom, so sídlom E. J. XXXX/XX, O. H., v konaní o návrhu matky maloletého dieťaťa na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, v štádiu konania o návrhu matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č.k. 3P/42/2023-50 zo dňa 8. júna 2023

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Námestovo č.k. 3P/42/2023-50 zo dňa 8. júna 2023 p o t v r
d z u j e s tým, že v záhlavovej časti uznesenia okresného súdu správny dátum narodenia matky D.
Z. je „XX.XX.XXXX“.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zmeny úpravy styku otca s maloletou N. I., nar. XX.XX.XXXX, zo dňa 05.05.2023 zamietol. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd v odsekoch 1., 2. odôvodnenia napadnutého uznesenia poukázal na návrh matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia, jeho odôvodnenie, v odseku 3. odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd poukázal na samotný predmet konania vo veci samej, keď v zmysle návrhu podaného matkou je požadovaná zmena úpravy styku otca s maloletou N. I., nar. XX.XX.XXXX. V odseku 4. odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd poukázal na vyjadrenie otca maloletej k návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, v odseku 5. odôvodnenia napadnutého uznesenia bolo poukázané súdom prvej inštancie na správu kolízneho opatrovníka, ktorý bol ustanovený uznesením okresného súdu sp.zn. 3P/42/2023 zo dňa 9. mája 2023. Správa kolízneho opatrovníka bola podaná v rámci šetrenia pomerov dňa 17.05.2023, na ktorú okresný súd poukázal.

2. Okresný súd aplikoval § 2, Čl. 4 CMP, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 veta prvá, ods. 2 CSP s tým, že inštitút neodkladných opatrení vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti je upravený v ust. § 360 až 369 CMP, ktoré predstavujú výnimky zo všeobecnej právnej úpravy podľa CSP, návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

3. V odsekoch 12., 13. odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd poukázal na účel inštitútu neodkladných opatrení, jeho podmienky, keď vo svojej podstate neodkladné opatrenie je prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Neodkladné opatrenie je mimoriadnym inštitútom

a môže byť nariadené iba vtedy, ak sú splnené zákonné predpoklady. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa okresného súdu je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

4. Okresný súd poukázal na ust. § 24 ods. 5 zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že súd pri rozhodovaní má povinnosť dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom vyplýva najmä z Článku 7 Dohovoru o právach dieťaťa.

5. Okresný súd sa oboznámil s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia, so spisovým materiálom a zistil nasledovný skutkový stav. Maloletá N. I., nar. XX.XX.XXXX, je na základe rozsudku Okresného súdu Námestovo sp.zn. 4P/30/2022 zo dňa 29.09.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp.zn. 8CoP/61/2022 zo dňa 28.02.2023 zverená do osobnej starostlivosti matky s právom oboch rodičov zastupovať maloletú a spravovať jej majetok. Súčasne bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletej mesačne sumou vo výške 200,- Eur, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Otec maloletej N. v zmysle týchto súdnych rozhodnutí je oprávnený stretávať sa s maloletou každý utorok a štvrtok v čase od 16.30 hod. do 19.30 hod., každý párný víkend v mesiaci v čase od soboty od 09.00 hod. do 17.00 hod. a od nedele od 09.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že takáto úprava bude platiť 8 mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku a po uplynutí 8 mesiacov bude otec maloletej oprávnený stretávať sa s maloletou každý utorok a štvrtok v čase od 16.30 hod. do 19.30 hod., každý párný víkend v mesiaci v čase od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme v určenom čase v mieste bydliska od matky, ktorej ju v určenom čase odovzdá. Matka je povinná maloletú na styk s otcom náležite pripraviť.

6. Okresný súd uviedol, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 05.05.2023 zamietol. Pri tomto rozhodnutí vychádzal z toho, že matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podala spolu s návrhom vo veci samej o zmenu úpravy styku, ktorý bol posledne upravený dňa 28.02.2023. V podanom návrhu vo veci samej, ako aj v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa domáhala zúženia úpravy styku otca s maloletou z dôvodu, že vzhľadom na aktuálny psychický stav maloletej nepovažuje rozsah styku upravený rozhodnutím súdu za úpravu v najlepšom záujme maloletej. Matka svoje tvrdenie podložila Čestným prehlásením svojej mamy - D. Z. z 25.04.2023 (č.l. 7 spisu), z ktorého malo vyplynúť, že maloleté dieťa je po návrate od otca podráždené a nepokojné, prejavujúce známky únavy a ukladajúce sa k skoršiemu spánku, tiež odmietajúce pitie večerného mlieka pred spaním, ako aj odmietnutím večere. Matka pri podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia poukázala aj na Správu z diagnostického vyšetrenia dieťaťa z 28.03.2023, ktoré vyšetrenie sa realizovalo dňa 02.03.2023 na základe návrhu matky pre účely psychologického posudku dieťaťa. Z tejto správy, okrem posúdenia vývinovej úrovne dieťaťa, vyplynul záver, že sa jedná o dieťa veľmi naviazané na matku, ako aj odporúčenie umožniť otcovi vybudovať si vzťah s dieťaťom, podieľať sa na jeho výchove a vzdelávaní a postupne s vývinom dieťaťa umožniť tomuto tráviť viac času s otcom. Z odporúčania správy tiež vyplynulo doporučenie, aby do troch rokov nezažilo dieťa výrazné zmeny v podobe celodenného pobytu dieťaťa mimo domova. Z návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý bol podaný vo veci pod sp.zn. 4P/30/2022 a o ktorom návrhu bolo rozhodnuté tak, ako uviedol okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vyššie, vyplynulo, že stretávania sa otca s maloletou dcérou prebiehali za prítomnosti matky minimálne od piatich mesiacov veku maloletej (č.l. 3 návrhu z pripojeného spisu sp.zn. 4P/30/2022), a to každý utorok a štvrtok v čase od 18.00 hod. do 20.00 hod. v mieste bydliska matky. V predchádzajúcom období, a to od 5/2021 do 9/2021 stretávania otca s maloletou dcérou prebiehali za prítomnosti matky aj v domácnosti otca (č.l. 36 pripojeného spisu). Skutočnosť, že maloletá sa s otcom stretáva de facto od svojich štyroch mesiacov aj keď za prítomnosti matky, vyplynula aj z výpovedí oboch rodičov na pojednávaní konanom dňa 29.09.2022 (č.l. 137 až 139 pripojeného spisu sp.zn. 4P/30/2022). Na tvrdenie, že dieťa trpí separačnou úzkosťou, v dôsledku ktorej stále vyhľadáva prítomnosť matky, matka poukazovala aj v priebehu konania vedeného pred okresným súdom pod sp.zn. 4P/30/2022. Rozsudok, ktorým bol posledne upravený rozsah stretávaní sa otca s maloletou dcérou, a teda každý utorok a štvrtok v čase od 16.30 hod. do 19.30 hod., každý párný víkend v mesiaci v čase od soboty od 09.00 hod. do 17.00 hod. a od nedele od 09.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že takáto úprava bude platiť 8 mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku a po uplynutí 8 mesiacov bude otec maloletej oprávnený stretávať sa s maloletou každý utorok a štvrtok v čase od 16.30

hod. do 19.30 hod., každý párný víkend v mesiaci v čase od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod., nadobudol právoplatnosť dňa 22.03.2023.

7. Okresný súd vzhľadom na zistené skutočnosti a teda, že dieťa sa s otcom stretávalo, aj keď za prítomnosti matky od svojich štyroch mesiacov pravidelne každý týždeň v utorok a štvrtok, navyše aj počas každej druhej nedele, že rozsah stretnutí otca s maloletou bol v danom rozsahu upravený aj rozhodnutím súdu už bez prítomnosti matky, ktoré stretávanie sa takto bez prítomnosti matky aj realizuje, aj keď v obmedzenejšom a teda zúženejšom režime, bol názoru, že neboli dané podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, to znamená ani potreba bezodkladne v tomto štádiu konania upraviť pomery maloletého dieťaťa inak, ako to bolo upravené posledným rozhodnutím súdu pred dvoma mesiacmi. Okresný súd bol toho názoru, že je potrebné, aby matka rešpektovala súdne rozhodnutie týkajúce sa úpravy styku otca s maloletou, ktoré však táto zrejme neakceptuje, keď svojvoľne zužuje rozsah súdom posledne upraveného rozsahu styku. Ak tento stav aj otec maloletej rešpektuje, je to, ako vyplynulo z jeho vyjadrenia, z dôvodu, aby sa s maloletou dcérou vôbec stretával (č.l. 31 spisu). Pokiaľ matka aj okresnému súdu v rámci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia predložila Správu z diagnostického vyšetrenia dieťaťa z 28.03.2023 (č.l. 9 spisu), tak okresný súd bol názoru, že z jeho obsahu nevyplynuli také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obmedzenie styku otca s maloletou dcérou v tomto štádiu, a to nielen tohto konania, ale ani v štádiu budovania si dôvery dieťaťa k otcovi, ktoré budovanie je možné dosiahnuť len čo najintenzívnejším stretávaním sa oboch zúčastnených, čomu má napomôcť práve posledné rozhodnutie súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť v marci 2023.

8. Okresný súd podotkol, že vzťah nielen maloletého, ale aj akejkoľvek osoby, či iného živého subjektu sa buduje vzájomným kontaktom, vzájomnými interakciami, spomienkami, čím je tento častejší a užší, tým je aj vzťah intenzívnejší a otvorenejší. Ak teda aj samotný psychológ, ktorého inak matka začala navštevovať za účelom zhodnotenia psychického stavu svojej dcéry (okresný súd dal do pozornosti, že matka toto vyšetrenie vyhľadala ešte počas odvolacieho konania, v ktorom inak bolo potvrdené rozhodnutie okresného súdu vydané ešte v mesiaci 9/2022), doporučil umožniť otcovi vybudovať si vzťah s dieťaťom, podieľať sa na jeho výchove a vzdelávaní a postupne s vývinom dieťaťa umožniť tomuto tráviť viac času s otcom, tak okresný súd nezistil dôvod na to, aby sa tento vzťah začal obmedzovať. Uvedené z danej správy nevyplyvalo. Okresný súd zdôraznil, že otec maloletej si buduje vzťah s maloletou od narodenia práve postupným rozširovaním styku s maloletou, a to možnosťou stretávania sa a spoločným trávením času. Je v záujme dieťaťa, aby sa dospelí rodičia naučili navzájom konštruktívne komunikovať o záležitostiach svojho dieťaťa. S ohľadom na vzťah preferenčného rodiča a dieťaťa je výchovnou úlohou práve preferenčného rodiča, a teda matky v tomto prípade, aby viedol dieťa ku cti k druhému rodičovi a pripravil ho (nielen zbalením vecí, ale aj duševne) na stretnutie. Pokiaľ preferenčný rodič správne pochopil význam svojej úlohy pri výchove dieťaťa, potom si musí byť vedomý toho, že má prvotnú zodpovednosť za prípravu dieťaťa na stretávanie s druhým rodičom. Zo správy kolízneho opatrovníka mal okresný súd za preukázané, že obaja rodičia súhlasili so spoluprácou s akreditovaným subjektom za účelom vykonania odbornej metódy „prispôsobenie sa novej situácii“ v rodine dieťaťa, pričom táto bude v blízkej dobe zrealizovaná, čo by mohlo byť ďalšou skutočnosťou, ktorá odôvodňuje nepotrebnosť bezodkladnej zmeny pomerov v prípade tohto maloletého dieťaťa.

9. Na základe zisteného skutkového stavu okresný súd zopakoval, že navrhovateľka/matka maloletého dieťaťa neosvedčila potrebu neodkladného zásahu zo strany súdu formou neodkladného opatrenia. Predpokladom vydania neodkladného opatrenia je nevyhnutnosť bezodkladnej úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom a teda, aby súd mohol nariadiť neodkladné opatrenie, musí mať osvedčené, že existuje určité právo ochrany domáhajúceho sa subjektu, že toto právo môže byť ohrozené alebo narušené a na jeho ochranu je potrebné nariadiť neodkladné opatrenie. Navrhovateľka v návrhu neosvedčila naliehavosť potreby neodkladného opatrenia, keďže z predloženej správy psychológa táto podľa názoru okresného súdu nevyplyvala. Správa psychológa obsahuje prevažne anamnézu maloletého dieťaťa a popis obdobia veku maloletého dieťaťa. Z tejto správy vyplynulo silné naviazanie dieťaťa na matku a z neho vyplývajúca separačná úzkosť, ktorá je však typická pre toto vývinové obdobie dieťaťa. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že podľa zistení orgánu SPODaSK výrazné zmeny u dieťaťa nie sú a stretávanie sa otca s maloletou prebieha postupne a primerane veku dieťaťa. Okresný súd nezistil potrebu okamžitého zásahu nariadením neodkladného opatrenia, preto návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

10. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu v zákonnej lehote podala odvolanie matka maloletého dieťaťa prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne. Nestotožnila sa s názorom okresného súdu, že neosvedčila zmenu pomerov, resp. potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zúžiť styk otca s maloletou N. z dôvodu zachovania zdravého psychického a emočného vývinu maloletej N.. V návrhu matka maloletého dieťaťa uviedla, že dieťa nezvláda, ani nie je emočne pripravené stretávať sa s otcom podľa rozsudku Okresného súdu Námestovo sp.zn. 4P/30/2022 zo dňa 29.09.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8CoP/61/2022 zo dňa 28. februára 2023. Po právoplatnosti týchto súdnych rozhodnutí matka maloletej N. odovzdala otcovi na styk podľa rozsudku v sobotu alebo v nedeľu s tým, že maloletá N. sa od otca vrátila do domácnosti matky už po jednom celodennom pobyte u otca emočne vystresovaná. Za účelom osvedčenia týchto skutočností, t.j., že maloletá N. emočne nezvláda celodenný pobyt u otca, predložila okresnému súdu Čestné prehlásenie zo dňa 26.04.2023 pani D. Z., ktorá je matkou navrhovateľky a je starou mamou maloletej N. a spoločne žijú tak navrhovateľka a maloletá N. v rodičovskom dome rodičov navrhovateľky od narodenia maloletej N.. Matka navrhovateľky v Čestnom prehlásení zo dňa 26.04.2023 potvrdila, že maloletá N. po návrate z domácnosti od otca je nepokojná, podráždená, odmieta večeru, prejavuje známky únavy, čo sa prejavilo aj skorším nástupom večerného spánku (18.30 hod.), odmietaním večerného mlieka. Aj otec maloletej bol ochotný vzhľadom na prežívanie dieťaťa maloletej N. urobiť kompromis a maloletú N. si bral na stretnutie do miesta svojho bydliska buď párnou sobotu alebo párnou nedeľu. Matka maloletého dieťaťa mala za to, že okresný súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Za účelom odborného posúdenia maloletej N. matka navštívila aj Súkromné centrum poradenstva a prevencie v Námestove, ktoré vyhotovilo Správu z diagnostického vyšetrenia zo dňa 28.03.2023 maloletej N., v ktorom psychologička Mgr. S. H. sa vyjadrila aj k stretávaniu otca s maloletou N., pričom do obdobia troch rokov neodporúčala výrazné zmeny pre dieťa, t.j. neodporúčala celodenný pobyt pre dieťa mimo domova. Z tejto správy vyplýva, že maloletá N. je osobnostne naviazaná na matku - silná citová väzba s matkou, dieťa je so zdravotným znevýhodnením, keďže má oslabenú imunitu, a to časté ochorenia dýchacích ciest. Podľa matky nastala zmena pomerov u maloletej a ako matka nemá inú možnosť, ako obrátiť sa na súd s návrhom na zmenu úpravy styku otca s maloletou N. spolu s nariadením neodkladného opatrenia.

11. Matka maloletej poukázala na odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu, v ktorom sa vychádza zo stanoviska kolízneho opatrovníka, avšak v čase návštevy kolízneho opatrovníka v domácnosti navrhovateľky maloletá N. spala, a teda matke nebolo zrejmé, na základe čoho bol vyhodnotený emočný stav maloletej N., pretože kolízny opatrovník nevykonal pohovor s maloletou N.. Oproti tomu matka maloletej poukázala na správu z diagnostického vyšetrenia od psychologičky Mgr. S. H., ktorá podrobne vyhodnotila rodinnú situáciu maloletej N. a navrhla spôsob budovania väzieb otca s maloletou N.. Matka maloletej uviedla, že vzťahy medzi ňou a otcom sa narušili, pretože otec zavolať na matku už dvakrát políciu. Poukázala na ďalšie stretnutie maloletej s otcom, keď po ňom N. začala prejavovať známky vyčerpania a únavy a v noci zo soboty zo 17.06.2023 na nedeľu na 18.06.2023 maloletá N. mala zvýšenú teplotu. Matka maloletej požiadala otca, aby po maloletú N. nechodil, keďže sú unavené, ak v noci málo spali najmä z dôvodu zlého zdravotného stavu maloletej N., a i napriek tomu otec uvedené nerešpektoval a privolať dňa 18.06.2023 hliadku do domácnosti matky. Matka v odvolaní poukázala na to, že s maloletou N. dňa 19.06.2023 bola u pediatra, ktorý jej predpísal Isoprinosine a Pamycon. Uviedla, že maloletá N. má oslabenú imunitu a pravidelné cestovanie každú párnou sobotu a potom následne nedeľu aj z dôvodu, že maloletá N. zle znáša cestovanie do domácnosti otca, nie je v záujme maloletej N. ako aj z dôvodu fixácie maloletej N. na matku. Podľa matky maloletá N. zdravotne nezvláda súčasnú úpravu styku podľa rozsudku, najmä s poukazom na jej vek, emočnú fixáciu na matku a oslabenú imunitu. Súčasná úprava nie je v záujme maloletej N. a záujem otca v takomto prípade by nemal presahovať najlepší záujem dieťa. Matka odvolaciemu súdu predložila výpis z elektronickej karty dieťaťa, video-obrazový záznam na USB-kľúči, na ktorom matka zaznamenala správanie maloletej N. po celodennom stretnutí s otcom, z ktorého je možné zistiť, že maloletá N. je emočne nepripravená na celodenný pobyt s otcom, je unavená a emočne traumatizovaná. Matka maloletého dieťaťa mala za to, že preukázala podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, keď je potrebné osvedčiť ich splnenie a nevyžaduje sa o týchto okolnostiach vykonávať dokazovanie. Matka maloletého dieťaťa navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil a nariadil neodkladné opatrenie tak, že otec je oprávnený sa stretávať s maloletou N. I., nar. XX.XX.XXXX, každý utorok v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod., každý párný víkend v mesiaci v čase od soboty od 09.00 hod. do 12.00 hod. a od nedele od 16.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že otec si maloletú v mieste bydliska prevezme v stanovenom čase a v mieste bydliska matky v stanovenom čase maloletú N. odovzdá matke, resp. vráti vec na nové konanie.

12. K doručenému odvolaniu matky maloletej sa vyjadril len otec maloletého dieťaťa. Kolízny opatrovník nezaslal žiadne vyjadrenie.

13. V podaní zo dňa 04.07.2023 otec maloletej navrhol napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdiť ako vecne správne. Poukázal na súdne rozhodnutia, a to rozsudok Okresného súdu Námestovo sp.zn. 4P/30/2022 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletej dcére N. Otec maloletej poukázal na krátkosť doby od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia do dátumu podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Bol názoru, že nenastala od tejto doby žiadna zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozsudku. Popieral tvrdenie matky maloletej, že by maloletá N. nevládala stretnutia s otcom, že nie je emočne pripravená na stretávanie v rozsahu určenom v súdnom rozhodnutí. Otec maloletej uviedol, že sa maloletá N. teší na stretnutie s otcom, chce ísť k otcovi, vidí na nej veľkú spokojnosť, keď spoločne trávia čas. Napriek tomu, aby matka maloletej N. rešpektovala vykonateľné súdne rozhodnutie, robí všetko pre to, aby právo otca nebolo realizované. Otec maloletej vo vyjadrení poukázal na jednotlivé situácie ohľadne prípravy dieťaťa matkou na odovzdanie otcovi. Cestovanie podľa otca maloletej jej nerobí problémy. Počas cestovania nezvracia, robí v polovici trasy prestávku, pohrajú sa na ihrisku 10 až 15 minút a pokračujú v ceste. Matka maloletej uviedla, že dcéru otcovi nebude dávať dva dni po sebe, jedine každý víkend na jeden deň. Otec maloletej nechcel hrotiť situáciu a vyhovel tomuto návrhu matky, že si maloletú bude brávať raz v sobotu a následný týždeň v nedeľu. Ani uvedená matka maloletej nedodržala, preto otec poukázal na to, že žiada dodržiavať súdne rozhodnutie pri odovzdávaní maloletej. K tvrdenému zdravotnému stavu maloletej otec poukázal na priebeh vyšetrenia, podľa výsledku ktorého lekár neuviedol, že by dcéra bola chorá.

14. Podľa otca maloletej matka v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti. Poukázal na správu z diagnostického vyšetrenia, z obsahu ktorého má vyplývať, že maloletá dcéra je veľmi naviazaná na matku. Je pochopiteľné, že dieťa vo veku necelých troch rokov má blízky vzťah so svojou matkou, s ktorou trávi takmer celý čas. Útly vek dieťaťa ale nepovažoval za dôvod, pre ktorý by mal byť obmedzený v styku s maloletou N.. Uvedené vyjadrovala matka maloletej už aj v predchádzajúcom súdnom konaní a v tomto smere nenastala žiadna zmena pomerov odôvodňujúca zmenu úpravy styku. V neposlednom rade pani H., ktorá správu vypracovala, nikdy s otcom maloletej nekomunikovala, nikdy nevidela, ako sa správa a cíti dcéra počas doby, kým s ňou trávi čas otec. Nemožno sa preto stotožniť s tvrdením v odvolaní matky, že by pani H. podrobne vyhodnotila rodinnú situáciu, pokiaľ s otcom maloletej nekomunikovala a vychádzala len z tvrdení matky. To, že si dcéra užíva čas s otcom a ich vzájomné stretnutia, preukazuje aj ich stretnutie s pánom O., ktorý spolupracuje s ÚPSVaR. Tento pán s otcom ako aj s matkou maloletej komunikuje. Ani raz zo strany pána O., resp. kolízneho opatrovníka nebolo povedané, že by bolo v rozpore so záujmami maloletej, ak sa s ňou bude stretávať otec, že by ich stretnutia mali negatívny dopad na maloletú. K prílohe odvolania, ktorou má byť USB-kľúč s nahrávkou, otec maloletej uviedol, že obsah tejto nahrávky mu nie je zrejmý, nevie sa k nemu vyjadríť, keďže táto nahrávka mu nebola doručená. Otec maloletej uviedol, že dcéra od neho nechce odísť ku matke, uvádza, že chce byť ešte s ním. Je možné, že odovzdávanie maloletej nie je pre ňu úplne jednoduché, avšak podľa názoru otca je vecou času, kým si dcéra na režim stretávania zvykne a že po čase stráveným s otcom sa musí vrátiť ku matke. Takémuto spôsobu, resp. režimu stretávania neprispieva matka svojím správaním.

15. K vyjadreniu otca maloletej sa vyjadrila matka v podaní zo dňa 20.07.2023. Nesúhlasila s tvrdením otca maloletej, že by nerešpektovala rozhodnutie súdu. Uviedla, že otcovi maloletej navrhla prvé stretnutia dcéry v jeho domácnosti za jej prítomnosti, keďže maloletá N. nie je zvyknutá chodiť mimo svojho domova a všade chodí s matkou, pričom cesta v trvaní 1 hodina 20 minút predstavuje pre malé dieťa veľkú psychickú záťaž. Otec maloletej s tým nesúhlasil a už pri prvom príchode z domácnosti u otca maloletá bola veľmi nepokojná, podráždená, večerný spánok jej začal oveľa skôr ako obvykle. Keďže správanie maloletej N. sa vždy opakovalo po návrate z domácnosti u otca a on tieto skutočnosti aj po upozornení, nech styk prebieha za prítomnosti matky, nebral do úvahy, matka nemala inú možnosť, ako podať návrh na zmenu úpravy styku. Uviedla, že zo strany kolízneho opatrovníka, ani sociálneho pracovníka neboli do dnešného dňa zisťované zmeny pomerov u dcéry po celodennom pobyte u otca. Dňa 17.06.2023 prišiel otec po maloletú v dohodnutom čase o 09.30 hod. a v tento deň po príchode z domácnosti u otca prišla maloletá veľmi nepokojná, plačlivá, vyžadovala si neustále pozornosť matky. Matka maloletej poukázala na videonahrávku. V ďalej časti vyjadrenia matka maloletej poukázala na zdravotný stav dieťaťa, ktorému bola stanovená diagnóza akútnej infekcie horných dýchacích ciest s tým,

že maloletá N. je oveľa náchylnejšia na ochorenia než iné deti v jej veku. Uviedla, že dňa 01.07.2023 N. prišla domov v dohodnutom čase o 17.30 hod. a pri preberaní bola celá červená, javila známky choroby. Dcére sa zdravotný stav nezlepšoval, pridala sa aj suchý dráždivý kašeľ, preto následne po porade s lekárom bola nasadená liečba, boli jej dané lieky na infekciu horných dýchacích ciest. Matka maloletej poukázala aj na jej zdravotný stav dňa 15.07.2023, i napriek ktorému nepriaznivému zdravotnému stavu (bolesť bruška, tráviace ťažkosti, hnačku) otcovi umožnila styk s maloletou v čase od 09.30 hod. do 12.30 hod.. Otec maloletú vystavuje stresujúcej situácii, akou je aj privolanie policajnej hliadky. Matka zdôraznila, že pre ňu, ktorá trávi väčšinu času s maloletou, sú opakované emočné negatívne prejavy u dcéry, ako prejavy plaču, zvýšená pozornosť a upätosť od matky a uisťovaním sa, či je na blízku, čoho dôkazom je aj videonahrávka a zvýšeným stresom je zvýšená chorobnosť dieťaťa, dôkazom čoho sú návštevy u lekára a na pohotovosti, novými skutočnosťami na úpravu styku. Práve útlý vek dieťaťa 2,5 roka je dôvodom, pre ktorý styk má byť v najlepšom záujme dieťaťa. Keďže od narodenia je primárnou vzťahovou osobou práve matka, je prirodzené, že je medzi nimi silná citová väzba, ak s otcom nežili v spoločnej domácnosti. Pani H., ktorá vypracovala správu, vychádzala z vyšetrenia, pri ktorom sa zisťuje vzťahová väzba medzi matkou a dieťaťom. Maloletá N. reaguje negatívne po príchode z domácnosti u otca, nakoľko aktuálne nie je emočne pripravená byť 8 hodín dva dni po sebe bez prítomnosti matky.

16. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 07.08.2023 (č.l. 85 spisu), bolo vyjadrenie matky zaslané na vedomie kolíznemu opatrovníkovi a otcovi maloletej.

17. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe podaného odvolania matkou maloletej preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu za aplikácie ust. § 65, § 66 CMP postupom bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené podmienky pre nariadenie pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, ak nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, preto uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP s vykonaním opravy záhlavovej časti napadnutého uznesenia okresného súdu za aplikácie § 224 CSP v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP, ak len chybou v písaní bol u matky maloletej uvedený nesprávny dátum narodenia XX.XX.XXXX namiesto správneho dátumu XX.XX.XXXX. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

18. Na základe odvolacích dôvodov matky maloletej krajský súd predovšetkým konštatuje, že ako odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie potrebné návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v napadnutom uznesení dostatočne vyložil, z akých dôvodov návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nevykazuje žiadne logické, skutkové ani právne medzery, bolo preto i objektívne presvedčivým a odvolaciemu súdu poskytovalo možnosť sa i len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP). Pre nutnosť vyporiadania sa s odvolacími námietkami a pre celkovú úplnosť krajský súd poukazuje na nasledovné závery a zhodnotenia.

19. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom aj na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty matky maloletej predostreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce neodkladným opatrením podľa ust. § 365 CMP rozhodnúť o zmene úpravy styku otca s maloletým dieťaťom - N., nar. XX.XX.XXXX.

20. V zmysle Článku 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

21. Podľa Čl. 41 ods. 4 Ústavy SR starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

22. Podľa Článku 3 ods. 1. Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

23. V Článku 18 ods. 1. Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

24. Podľa ust. § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon č. 36/2005 Z.z.“) rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

25. Krajský súd v zhode so záverom okresného súdu poukazuje na účel inštitútu neodkladného opatrenia, ak právna úprava neodkladného opatrenia vo veciach ochrany maloletého dieťaťa vychádza z potreby bezodkladne riešiť vážnosť situácie, v ktorej sa maloleté dieťa nachádza. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej, ale zásadne len bezodkladnej úpravy rodinno-právnych vzťahov. Bezodkladnosť opatrenia spočíva v tom, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov konania a pri jeho nariadovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, pretože takéto dokazovanie presahuje rámec konania v časti o nariadenie neodkladného opatrenia, keďže je v rozpore so zmyslom okamžitej a rýchlej ochrany dieťaťa. Z tohto dôvodu zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie (§ 329 ods. 1 veta prvá CSP). Je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, od ktorých sa odvodzuje opodstatnenosť návrhu, aspoň osvedčené. Posúdenie, či a kedy je daná naliehavá potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Pod potrebou bezodkladnej úpravy pomerov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad.

26. Okresný súd práve s dôrazom na význam inštitútu neodkladného opatrenia posudzoval návrh matky maloletého dieťaťa za aplikácie ust. § 24 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. v spojení s Článkom 7 Dohovoru o právach dieťaťa, keď dieťa má právo na starostlivosť svojich rodičov. Bolo zistené, že matka maloletého dieťaťa podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spolu s návrhom na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom. V podstatnosti krajský súd uvádza, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia matka odôvodňovala zmenou pomerov vzhľadom na aktuálny psychický (zdravotný) stav maloletej, pre ktorý sa domáhala zúženia úpravy styku otca s maloletou, ktorú zmenu pomerov od súdneho rozhodnutia dokladala Čestným prehlásením svojej matky D. Z. zo dňa 26.04.2023 a Správou z diagnostického vyšetrenia, psychologické vyšetrenie dieťaťa zo dňa 28.03.2023.

27. Krajský súd v zhode s prijatými závermi okresného súdu, na ktoré v podrobnosti v odôvodnení napadnutého uznesenia odkazuje, uvádza, že pre štádium konania a rozhodovania o návrhu matky maloletej na nariadenie neodkladného opatrenia nebola osvedčená naliehavosť pre nariadenie neodkladného opatrenia, nebol osvedčený taký stav pomerov, ktorý by neznesol odklad a ani osvedčená potreba bezodkladnosti riešiť situáciu, ktorú vyjadrovala matka maloletej nielen v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ale aj v podanom odvolaní. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že matka neosvedčila akútnu potrebu zásahu súdu nariadením neodkladného opatrenia. Z obsahu spisu nevyplývalo, že by maloletej N. hrozila akákoľvek ujma vyžadujúca si zásah súdu navrhovaným neodkladným opatrením (§ 325 ods. 1 CSP).

28. Zo skutkových okolností vyplynulo, že o úprave výkonu rodičovských práv a povinností konal a rozhodoval Okresný súd Námestovo rozsudkom č.k. 4P/30/2022-144 zo dňa 29. septembra 2022, ktorým maloletá N. bola zverená do osobnej starostlivosti matky s právom oboch rodičov zastupovať maloletú a spravovať jej majetok, s určením vyživovacej povinnosti pre otca maloletej sumou mesačne 200,- Eur ako aj vyjadrením rozsahu úpravy stretávania sa otca s maloletou N., ktoré rozhodnutie okresného súdu bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 8CoP/61/2022-203 zo dňa 28. februára 2023. Od tohto dátumu odvolacieho rozhodnutia a dátumu doručeného návrhu vo veci samej v spojení s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia na Okresný súd Námestovo dňa 09.05.2023, v takto krátkej dobe nebola osvedčená naliehavosť, zmena pomerov, pre ktoré matka maloletej žiadala nariadiť neodkladné opatrenie v zúžení úpravy styku otca s maloletou. Pokiaľ matka

maloletej poukazovala na emočný, psychický stav maloletej, jej zdravotný stav, a to častú chorobnosť, citovú naviazanosť maloletej k matke, tak k týmto tvrdeniam obsiahnutým v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa v odvolacom konaní vo veci samej v rozsudku č.k. 8CoP/61/2022-203 zo dňa 28. februára 2023 vyjadroval krajský súd s konštatovaním, že „...zdravotný stav dieťaťa je s ohľadom na imunitu oslabený, ale nie je taký, pre ktorý by sa nemohlo stretávať s otcom aj mimo bydliska matky. Takto sa napokon dieťa s otcom stretávalo, keď bolo aj v útlejšom veku a keď matka s dieťaťom navštevovala domácnosť otca“. Ďalej v tomto rozsudku krajského súdu ako súdu odvolacieho rovnako v odseku 39. odôvodnenia bolo konštatované, že „...nič však v tomto smere nevylučuje, aby sa aj takýto denný režim dieťaťa nemohol uskutočňovať v domácnosti otca, ktorý má k tomu vytvorené bytové podmienky a uvedené prostredie dieťa pozná“. Odvolací súd v rozsudku vyjadril, že považoval za vhodné, aby „...styk prebiehal rovnakým spôsobom aj v nedeľu. Umožňuje tak dieťaťu pokračovať v aktivitách a prehĺbenie vzťahu maloletej s otcom, ktoré je práve v tom čase s ohľadom na vek dieťaťa veľmi dôležité pre jeho ďalší vývin. Tiež je potrebné si uvedomiť, že aj dieťa môže v dôsledku veku prechádzať zmenami v správaní (poukazovanie matky dieťaťa v odvolaní na separačnú úzkosť), ktoré však nemôžu byť dôvodom na obmedzenie práv otca dieťaťa“. Okresný súd správne skonštatoval, že neboli dané podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, t.j. potreba bezodkladne v štádiu konania o nariadenie neodkladného opatrenia upraviť pomery maloletého dieťaťa inak, ako to bolo posledným súdnym rozhodnutím, ktoré bolo vzhľadom k dátumu právoplatnosti dňa 22.03.2023 súdnym rozhodnutím vydaným pred dvoma mesiacmi oproti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia doručeného Okresnému súdu Námestovo dňa 09.05.2023.

29. V štádiu podaného návrhu matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia krajský súd poukazuje aj na podanie správy kolíznym opatrovníkom zo dňa 17.05.2023, z ktorého okrem iného vyplýva, že stretávanie otca s maloletou prebieha postupne a primerane veku dieťaťa, a tým považuje nariadenie neodkladného opatrenia za nepotrebné.

30. Okresný súd správne skonštatoval, že ani zo Správy z diagnostického vyšetrenia - psychologické vyšetrenie dieťaťa zo dňa 28.03.2023 nevyplýva naliehavosť potreby úpravy pomerov styku otca s maloletou práve cez nariadené neodkladné opatrenie. V zhrnutí a záveroch tejto správy sa konštatuje, že osobnostne je dieťa veľmi naviazané na matku - silná citová väzba s matkou, čo je podľa názoru krajského súdu aj vzhľadom na vek dieťaťa dva a pol roka prirodzené. V rámci odporúčaní z tejto správy okrem iného vyplýva umožniť otcovi vybudovať si s dieťaťom vzťah, podieľať sa na výchove a vzdelávaní dieťaťa, postupne s vývinom dieťaťa umožniť dieťaťu tráviť s otcom viac času. Pokiaľ sa v odporúčaní uvádza, že do obdobia troch rokov sa nedoporučujú výrazné zmeny pre dieťa, t.j. celodenný pobyt dieťaťa mimo domova s potrebou postupne maloletú pripravovať na to, že bude s otcom tráviť aj viac času, tak v takomto znení odporúčania nevyplýva naliehavosť, bezodkladnosť úpravy styku otca s maloletým dieťaťom nariadením neodkladného opatrenia.

31. Vzhľadom k neosvedčeniu zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia odvolací súd dospel k záveru, že nebolo možné návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Pokiaľ aj matka maloletej v odvolaní poukazovala na zdravotnú kartu maloletej ohľadne jej častej chorobnosti ako aj na zvukovo-obrazové nahrávky, tak v konaní o veci samej bude uskutočnené riadne dokazovanie, v rámci ktorého budú zistené všetky rozhodujúce skutočnosti k tomu, aby mohol okresný súd meritorne rozhodnúť o podanom návrhu matky maloletej, o výkone rodičovských práv a povinností sledujúc pritom primárne záujem maloletého dieťaťa. K týmto doloženým dôkazom odvolací súd neprihliadal, ak pre rozhodnutie bol určujúci stav v čase vydania rozhodnutia okresným súdom (§ 329 ods. 2 CSP). Pre štádium konania o nariadenie neodkladného opatrenia nedošlo k osvedčeniu zákonných podmienok pre vyhovieť návrhu matky maloletej. V štádiu konania o návrhu matky maloletej na nariadenie neodkladného opatrenia neboli osvedčené okolnosti, ktoré by si vyžadovali okamžitú ochranu a zásah súdu vydaním neodkladného opatrenia. Odvolací súd zvyrazňuje, že pri výkone rodičovských práv a povinností sú rodičia v prvom rade povinní chrániť záujmy svojho maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 druhá zákona č. 36/2005 Z.z.), pričom akékoľvek konfrontačné správanie rodičov rovnako nie je na prospech maloletého dieťaťa, a preto odvolací súd dôrazne apeluje predovšetkým na rodičov, aby nadradili záujmy a prospech svojho maloletého dieťaťa nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi. Odvolací súd tiež apeluje na obidvoch rodičov, aby vzájomnou komunikáciou a

súčinnosťou prispeli k riešeniu situácie v rámci svojich vzťahov a svojmu maloletému dieťaťu vytvárali pokojné a láskyplné prostredie pre jeho zdravý psychický a fyzický vývin.

32. Krajský súd zvyrazňuje, že zhodnotenia prijaté v tomto rozhodnutí sa vzťahujú len pre štádium konania o (ne)nariadenie neodkladného opatrenia.

33. Krajský súd pri potvrdení napadnutého uznesenia okresného súdu za aplikácie ust. § 224 CSP v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP vykonal opravu chyby v písaní záhlavovej časti napadnutého uznesenia okresného súdu, ak u matky maloletej namiesto správneho dátumu narodenia XX.XX.XXXX bol uvedený nesprávny dátum XX.XX.XXXX.

34. O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodované, keďže išlo o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podaný spolu s návrhom vo veci samej, o ktorých trovách bude rozhodovať okresný súd v konečnom rozhodnutí, ktorým sa konanie končí podľa ust. § 58 ods. 1 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.